

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
Факультет сценічного мистецтва
Кафедра майстерності актора

Силабус
навчальної дисципліни
**«СПЕЦИФІКА РОБОТИ АКТОРА
В МУЗИЧНО-ДРАМАТИЧНОМУ ТЕАТРІ ТА КІНО»**

Галузь знань - 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність - 026 «Сценічне мистецтво»
Освітньо-професійна програма
«Акторське мистецтво драматичного театру і кіно»
Рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)

Харків, 2024

Силабус склав

Заслужений діяч мистецтв України, доцент кафедри майстерності актора
Ігор Олександрович БОРИС

Мова навчання – українська

Силабус затверджено на засіданні кафедри майстерності актора

Протокол № 2 від 27 серпня 2024 р

В.о. завідувача кафедри майстерності актора Віталій МІЗЯК

Зміни до силабусу затверджено на засіданні кафедри майстерності актора

Протокол № 8 від 11 листопада 2024 р

Завідувач кафедри майстерності актора Віталій МІЗЯК

Силабус затверджено на засіданні ради факультету сценічного мистецтва

Протокол № 1 від 29 серпня 2024 року

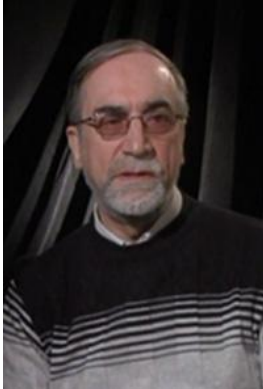
Голова ради факультету СМ Роман НАБОКОВ

Зміни до силабусу затверджено на засіданні ради факультету сценічного мистецтва

Протокол № 4 від 28 листопада 2024 року

Голова ради факультету СМ Роман НАБОКОВ

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

1.	Назва дисципліни	Специфіка роботи актора в музично-драматичному театрі та кіно
2.	Викладач	 <p>Борис Ігор Олександрович Авторський профіль: https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/sm/ma/boris.html</p>
3.	Контактні дані викладача (роб. тел., емейл)	+380953016693 ihor_borys@xdak.ukr.education
4.	Інформація про консультації / Дні занять	ihor_borys@xdak.ukr.education код курсу в Classroom iercfsy – вівторок – 11.40, а також у зручний для здобувачів час за узгодженням з викладачем.
5.	Логіка вивчення курсу	Пререквізити: Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисципліни «Майстерність актора», «основи вокального виконавства», «Історія української культури». Постреквізити: Набуті знання та уміння можуть бути використані при підготовці творчого проєкту.

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчальна дисципліна «Специфіка роботи актора в музично-драматичному театрі та кіно» посилює світоглядну та професійну підготовку бакалаврів ОПП «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно» зі спеціальності «Сценічне мистецтво».

3. МЕТА КУРСУ

Мета вивчення дисципліни – розкриття особливостей роботи актора в музично-драматичному театрі, теоретичні основи та етапи формування українського музично-драматичного театру, специфіку роботи актора в таких жанрах як опера, оперета, мюзикл, рок-опера, зонг-опера, водевіль, музична комедія.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.
СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.
СК10. Здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчовиробничій сценічній діяльності.
СК14. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.
СК15. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного

мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.

5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПР02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.
 ПР04. Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.
 ПР09. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.
 ПР11. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.
 ПР13. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, кіно, літератури, образотворчого мистецтва, музики; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.
 ПР14. Самостійно ідентифікувати напрями та концепції сценічного мистецтва у контексті сучасного мистецького і культурного життя.
 ПР15. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури та мистецтва з урахуванням історичного контексту. Здійснювати аргументований критичний аналіз творів сценічного мистецтва. Виявляти тенденції розвитку сучасного мистецько-художнього процесу.
 ПР21. Презентувати результати професійної діяльності та проєктів у сфері сценічного мистецтва, доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, аргументацію та власний досвід.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	вибіркова компонента	
Формат курсу	денна/заочна форма навчання, 8 семестр	
Обсяг курсу	кількість кредитів - 3	
	ДФН	ЗФН
	загальна кількість годин	
	90 год.	
	аудиторних	
	30 год.	-
	лекційних	
	30 год.	-
	практичних	
	-	-
	семінарських	
	-	-
	самостійна робота	
60 год.	-	
Технічне і програмне забезпечення / обладнання	Технічне обладнання Навчального театру, Проектор мультимед. Terco PJ2030, проектор мультимед. ASERS 1286, проекційний екран Walfix SNT-172, Лазерний презентер 2E-LPP-IB, Windows 10, Google Workspace for Education	
Форми, види навчальних занять та методи навчання	Форми: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи Види: лекції Методи навчання: проблемний (проблемно-пошуковий) метод; вербальний метод; наочний метод; інтерактивні методи	

	(«мозковий штурм», діалог Сократа, майстер-класи, метод проєктів).
Поточний контроль	виконання самостійної роботи (відпрацювання необхідних елементів майстерності актора в музично-драматичному театрі).
Підсумковий контроль	Залік
Політика курсу*	<p>Умовами опанування навчальної дисципліни «Специфіка роботи актора в музично-драматичному театрі та кіно» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● систематичне виконання усіх поставлених завдань; ● дотримання «Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в Харківській державній академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf); ● дотримання академічної доброчесності (інформація щодо академічної доброчесності – сайт ХДАК – https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html; «Кодекс академічної доброчесності Харківської державної академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kodeks_ad.html); ● запобігання / протидія булінгу (цькуванню) – («Положення про політику запобігання і протидії булінгу (цькуванню) у ХДАК» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_p_zpb22.pdf ● невідкладне вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до «Положення про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі в ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_p_pvks2.pdf) ● визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХДАК» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_p_vrn_23.pdf

7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього					
		о	л	пр	с	інд		с.р.	о	л	пр	с
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Основні етапи формування українського музично-драматичного театру												
Тема 1. Вступ	2	2										
Тема 2. Становлення музично-драматичного театру в Україні	10	2				8						
Тема 3. Музично-драматичний театр ХХ ст.	9	3				6						
Тема 4. Театральна діяльність поч. ХХІ ст.	9	3				6						
Разом	30	10				20						
Розділ 2. Робота актора в музично-драматичному театрі												
Тема 5. Техніка і технологія роботи актора в музично-драматичному театрі	4	3										
Тема 6. Робота актора в оперному театрі	10	3				7						
Тема 7. Актор в опереті	9	3				7						
Тема 8. Мюзикл як специфічний жанр музично-драматичного театру	13	3				10						
Тема 9. Робота актора у жанрі водевілю, музичного фарсу, музичної комедії	12	4				8						
Тема 10. Робота актора в сучасних синтетичних музичних спрямуваннях різних жанрів та видів мистецтва	12	4				8						
Разом	60	20				40						
Усього	90	30				60						

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

Робота на лекціях – максимально 30 балів;

Самостійна робота – максимально 40 балів;

Підсумковий контроль максимально 30 балів;

Всього 100 балів.

Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти:

Поточна успішність										Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	30	100
5	5	5	5	8	8	8	8	8	10		

Шкала оцінювання національна та ECTS:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. ТЕМИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва	Кількість балів, які може отримати здобувач
1	Музично-драматичні елементи в землеробсько-обрядовій практиці.	1
2	Епічні твори Київської Русі.	1
3	Діяльність С.С. Гулака-Артемовського.	1
4	Корифеї українського театру.	2
5	Український музично-драматичний театр 20 – 90 рр.	2
6	Інновації в музично-драматичному театрі кінця ХХ ст.	2
7	Сучасні модерн-опери.	2
8	Збереження національної автентичності.	2
9	Вплив кінематографу і телебачення на сучасний музично-драматичний театр.	2
10	Музично-драматична складова опери.	2
11	Лібрето як основа драматургії опери в оперному театрі.	2

12	Професійні знання музичного театрального процесу: балетного, хореографічного, хорового.	2
13	Співвідношення драматичної та музичної складової оперети.	2
14	Особливості музичних номерів.	2
15	Робота драматурга та робота композитора.	2
16	Драматургія мюзиклу.	2
17	Сценічні засоби виразності акторів.	2
18	Поліфонія в роботі актора над створенням сценічного образу у мюзиклі.	2
19	Драматична та музична складові водевілю, музичного фарсу, музичної комедії.	2
20	Особливість виконавської манери у жанрах: водевілю, музичного фарсу, музичної комедії.	2
21	Модерн опера-балет, мімодрама та балет-синтез.	2
22	Шоу-балет та шоу-опера.	2
23	Камерні жанри та види постмодерних музичних вистав.	2
	Разом	40

10. ПИТАННЯ ДО СЕМЕСТРОВОГО ЗАЛІКОВОГО ТЕСТУВАННЯ

1. Специфіка роботи акторів-вокалістів в театрі опери та балету
2. Специфіка роботи актора в театрі оперети
3. Специфіка роботи актора в музично-драматичному театрі
4. Специфіка роботи акторів-вокалістів в жанрі рок-опери
5. Специфіка роботи актора в жанрі мюзиклу
6. Специфіка роботи актора в жанрі водевілю, музичного фарсу, кабаре
7. Специфіка роботи актора в жанрі синтезу
8. Специфіка роботи актора в театрі корифеїв
9. Поєднаність образності метафори, музичної партитури, вокалу та пластичного існування в системі вистав та кіно поетичного спрямування
10. Драматургія Котляревського та Квітки-Осно'вяненка, принципи зародження музично-драматичного театру в Україні
11. Зображення героїв в драматургії та поетичній творчості Т.Г.Шевченка
12. Використання елементів музично-драматичного спрямування в роботі акторів в драматургії Лесі Українки.
13. Використання елементів музично-драматичного спрямування в роботі акторів в драматургії Івана Франка.
14. Використання елементів музично-драматичного спрямування в театрі «Березіль» Леся Курбаса
15. Героїко-романтичний театр в Україні в 1920-1990 рр. та становлення в цей період професійних державних музично-драматичних театрів.
16. Тенденції традиційного мистецтва театру корифеїв та сучасні інноваційні засоби виразності у виставах музично-драматичного спрямування 1991-2020 роки.
17. Техніка та технологія роботи акторів в драматичному театрі та театрі музично-драматичного спрямування
18. Специфіка створення сценічного образу у виставах жанрів комедії музично-драматичного спрямування.
19. Специфіка створення сценічного образу у виставах жанрів драматичного та трагедійного музично-драматичного спрямування.
20. Специфіка техніки і технології роботи акторів в сучасних різноманітних жанрах і видах музично-драматичного спрямування.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

Обов'язкова

1. Антонович Д. Триста років українського театру, 1619-1919.- Львів, 2001
2. Барнич М. Майстерність актора: техніка "обману": навч. посіб. з майстерності актора (лекції та практ. заняття) – Київ: Ліра-К, 2016
3. Борис, Ігор. Тайнство творіння актора та режисера [Текст] : науково-дослідницька монографія / Ігор Борис. – Харків : Друкарня Мадрид, 2020. – 224 с.
4. Борис І.О., Плохотнюк Г. М. Майстерність актора : прогр. та навч.-метод. матеріали до курсу для студ. спец. «Театр. мистец.» / М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури, Каф. майстерності актора; [уклад. : І. О. Борис, Г. М. Плохотнюк]. — Х. : ХДАК, 2007. — 40 с.
5. Брокетт О. Г. Історія театру : [посібник]. – Львів : Літопис, 2014
6. Брук Пітер. Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр / Перекл. з англ. Я. Винницької та О. Матвієнко, післямова Б. Козака. – Львів, 2005.
7. Веселовська Г. І. Сучасне театральне мистецтво : навч. посібник – К.: НАКККіМ, 2014
8. Гротовський Є. Театр. Ритуал. Перфомер. / Є. Гротовський. – Львів: Факел, 1999. – 185 с.
9. Історія українського театру. У 3 т. / Л. Барабан та ін. ; НАН України, ІМФЕ ім. М. Рильського. Київ, 2009. 876 с.
10. Клековкін О. Ю. Містерія у генезі театральних форм і сценічних жанрів : навч. посібник. – К. : КДІТМ ім. І.К. Карпенка-Карого, 2001
11. Корнієнко Н. М. Лесь Курбас: репетиція майбутнього. Київ : Факт, 1998. 469 с.
12. Красильникова О. В. Історія українського театру ХХ сторіччя : монографія. Київ : Либідь, 1999. 208 с.
13. Курбас Л. Філософія театру / Л. Курбас; упоряд. М. Лабінський; [ред. М. Москаленко]. Київ : Основи, 2001. 917 с.
14. Наконечна О. Детермінанти створення і втілення сценічного образу в театральному мистецтві: монограф. / О. Наконечна. – Одеса: Астропринт, 2006. – 248 с.
15. Паві П. Словник театру. Львів, 2006. - 640 с.
16. уклад. І. О. Борис. Шлях до професії актора театру та кіно (відповідно до вимог ECTS): навч.-метод. посіб. з навч. дисципліни "Майстерність актора" для студ. 1-4 курсів спец. "Актор драм. театру та кіно". Х. : ХДАК, 2012

Додаткова

17. Гринишина М. Театральна культура рубежу ХІХ–ХХ століть : Реалізм. Дискурс / Ін-т проблем сучас. мистецтва НАМ України. Київ : Фенікс, 2013. 344 с.
18. Єрмакова Н. Березільська культура : історія, досвід / Ін-т екран. мистецтва Нац. акад. мистецтв України. Київ : Фенікс, 2012. 512 с.
19. Коломієць Р. Г. Традиції, канони і новації українського театру. Початок ХІХ – початок ХХ ст. / Ростислав Григорович Коломієць; Ін-т проблем сучасн. мист-ва НАМ України. – К.: Інтертехнологія, 2008 – 135 с.
20. Корнієнко Н. Український театр у переддень третього тисячоліття. Пошук (Картини світу. Ціннісні орієнтації. Мова. Прогноз). – К. : Факт, 2000.160 с.
21. Миленька Г. Д. Історія зарубіжного театру (від Античності до Просвітництва: [навч. посібник]. – К. : Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2007
22. Нариси з історії театального мистецтва України ХХ століття : Акад. мистецтв України, Ін-т проблем сучас. мистецтва. Київ : Інтертехнологія, 2006. 1054 с.
23. Проскуряков В. Архітектура українського театру. Простір і дія. – Львів : Вид-во нац. ун-ту "Львівська політехніка", 2001
24. Український театр ХХ століття : антологія вистав / Нац. акад. мистецтв України, Ін-т проблем сучас. мистецтва ; за заг. ред. М. Гринишиної. Київ : Фенікс, 2012. 963 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури <http://lib-hdak.in.ua/>
2. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека <http://mtlib.org.ua/>
3. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка <https://korolenko.kharkov.com/>